

TÍTOL: L'esqueix

La parada de fruita i verdura de la família de la Farah, en un carreró proper a la gran mesquita, sempre estava plena de gent, tot hi feia molt de goig. Molts deien que les figues més dolces i més bones de Damasc les podies trobar allà. I tenien raó. Als afores de la ciutat, a la barraca de l'avi, la Farah guardava un petit tresor. Era una figuera vella, que ja era vella quan ella no aixecava ni un pam de terra. Des de ben petita, la Farah s'hi enfilava, s'hi movia com un gat, entre les mil branques i les fulles d'un verd brillant. Tenia una habilitat especial per collir les figues en el seu millor moment: es fixava en petits detalls que, per a la resta, eren imperceptibles. El color era molt important, havia de ser un morat gairebé negre, sense cap veta verdosa. També observava si estaven picades pels pardals o amb la pell clivellada. La infantesa de la Farah era dalt d'aquella figuera: descalça i despentinada, assaborint les figues d'una a una, lentament. I aquella ombra, i aquella fresca, i aquella olor de mel.

La Farah no s'hagués imaginat mai que viuria una guerra ni que es quedaria vídua tan jove. Sense el Rachid i sense els fills que mai tindria amb ell, la Farah se sentia sola, perduda, a la deriva. Va anar a la barraca de l'avi abans de fugir de Síria. S'esgarriava amb el so dels bombardejos i les bateries antiaèries, però estava decidida a fer-ho. Va apropar-se a la figuera i va arrencar-ne una branca. La va embolicar delicadament en un drap i la va posar entre les quatre coses que va pujar a la barca de fusta.

No havia vist mai un cel tan fosc ni tantes estrelles com enmig del Mediterrani. Els dies de travessia dalt de la barca van fer-se-li eterns. Quin fred, i quina por, i quanta misèria. La Farah s'aferrava amb una mà a l'armilla inflable i amb l'altra a la bossa. Allà hi havia el que havia pogut rescatar de la seva vida d'abans: algunes fotos, roba, les joies de la mare... I l'esqueix de la seva figuera.

Les gavines aviat van deixar de seguir la barca, emportant-se els seus esgarips emplomallats a una altra banda. Eren empipadores, aquelles bestioles, i estaven afamades. La primera nit tot va quedar quiet, se sentia poc més que l'aigua bressolant la barca, calmament. La Farah també podia reconèixer els xarrups d'un nadó agafat al pit de sa mare, una noia de pell molt bruna. Oracions i laments resseguien l'embarcació de proa a popa i de babord a estribord. Però la Farah no resava. Havia deixat de creure en un déu que li havia donat l'esquena al seu home, a la seva família, a la seva terra. I a ella.

En la foscor, la Farah es va cargolar com un gat, amb la bossa a la falda, i va tancar els ulls. Volia dormir, estava esgotada i li feia mal tot el cos, però tenia els xiscles de les gavines clavats al cap i aquell batre les ales i els ulls tan grocs. Per calmar-se, va obrir la bossa i a les palpentes va buscar la branca de la seva figuera. Un, dos, tres i quatre. Els quatre brots de l'esqueix continuaven tossudament intactes. I les fulles petites, també.

El blau immens del mar i del cel els va acompanyar tres dies, fins que el vent va començar a bufar molt fort. No m'agrada gens la negror d'aquests núvols, va pensar la Farah. Les onades cada vegada eren més altes i xocaven amb molta força contra la barca. A cada investida, la barca

semblava més petita enmig d'aquell mar furiós. La Farah s'havia d'agafar amb totes les seves forces al tauló que tenia com a seient per no rodolar per la barca. Ja feia estona que estaven tots molls, cada onada que els queia al damunt era més gran que l'anterior, hi havia aigua per tot arreu. Fins que un cop de mar va tombar la barca, que va partir-se. I aleshores, el desastre. Tot eren crits i plors, i aquelles onades que no paraven, i l'aigua tan freda i tan negra... Braços i cames i caps lluitaven per no enfonsar-se. Molts no sabien nedar. Els que no portaven armilla van ser els primers a ofegar-se. Prop de la Farah, uns crits desesperats. On és el meu fill! On és el meu fill! Era la noia de la pell bruna. Una gran onada la va sepultar.

La Farah va veure un tros de la barca flotant. Tenia la por arrapada a la pell, però ho va veure clar: havia d'arribar fins a aquell tros de fusta. Costés el que costés. La salvatgia del mar no tenia aturador, cada cop se sentien menys crits. La Farah va començar a moure els braços, però la bossa pesava massa, l'arrossegava cap avall. Va intentar avançar amb un sol braç, però la corrent l'empenyia en direcció contrària. S'allunyava de la fusta.

Un tro va retronar amb la força de mil tempestes al damunt de les restes del naufragi. Ja sense forces, la mà de la Farah es va obrir i la bossa es va escolar dels seus dits. El mar es va empassar l'esqueix de la seva figura. No podria fer arrels enlloc.